

Песма твојим очима – Иван Станковић

(Мом Zuckeru, мојој супрузи)

Не бавим се, кажеш, никад очима твојим
никад нисам песму твојим сковô очима
а ја, ево, трећу већ деценију бројим
откако се свет мој цео губи у њима

у сенама свиленастих трепуша дугих
одблесцима боје кафе та језерца два
замамнијих, дубљих, лепших од свију других
у којима смисô доби васељена сва

у сненој измаглици што каткад их скрива
па под капком уздрхталим напо се губи
ту, под узвишеним луком њиних обрва
поглед који до бескраја овај свет дуби

и свака ме бол њихова двоструко боли
због нежности која тад попада по њима
јер од првог још њиховог блеска, у троли
само за њих у мом срцу простора има

за зенице што се кô кап мастила шире
када вечерња се румен у њих пролије
за искрице што на сунцу из њих извире
кô кад штапић чаробни проспе чаролије

сва годишња доба четири у њих се слише
сва пролећна благост и жар кључалог лета
хладан одсејај зиме након јесење кише
све дражести којима дише природа света

а време је на те очи заборавило
у њима је застало, престало да тече
девојаштва које је онде боравило
мелеми ми и дан-данас бол душе лече.

Не бавим се, је ли, никад очима твојим?
концем златним стих им никад нисам везао?
а ја, ево, свет свој цео где њима бојим
видик свој на њихов облик где сам срезао

па кад се у љутњи кадгод смркну и сјуже
и кад севну као муње пре но загрми
наде моје на све четири падну и пузе
да суноврате се кô низ тобоган стрми

а кад милост даривају смешком и сјајем
благост као амброзија из њих кад лине
ја осетим као вечно да ћу да трајем
одакле ме нико неће моћи да скине

када спију, стварност моја утоне у сан
из ког само буђење је њихово буди
од мене кад далеко су, сâм себи сам стран
поглед њихов одсутан ме смути и слуди

кад лутају несигурне беспућем духа
у мени се усковитла као прашина
предосећај катастрофе, што изнебуха
излети из мрака у свест, кô воз из шина

но, спокој кад на њих слети, као Дух Свети
утробље се моје миром жељеним смири
на плећима бих, кô Атлас, могô понети
читава свет – свод небески што над њим се шири

јер бадем ми њихов видик первази, руби
перспектива сва се моја у њима скупи
усана ми жеља једна тек: да их љуби
кап ми крви срца задња у њих се упи.

Не бавим се, зар не, никад очима твојим?
никад риме бескрајне им нисам низао?
па ја изузев у њима и не постојим
изван њих лик мој се давно већ излизао

тек у њима ореол мој, блед, јоште сија
несвестан да зенице му њине сјај дају
и да од њиховог сјаја заблистам и ја
у њиховом жарећи се сав загрљају

тек у њима биће моје облик још има
грађу којом дичило се некада давно
у одразу њиховом се прси, надима
кô сећање на јунаштво пропало славно

под окриљем милости се очију твојих
склупчао кô уздрхтало маче мој его
са сенком се скута твојих у њима спојих
и подно сам њих по земљи скрушен полегô

оне извор су живота, младости вечне
свију мисли мојих, нада, снова и жеља
у њима се мире страсти ми противречне
туге тону, уздижу се на трон весеља

у њима се сажеше отелотворења
узвишених надахнућа све уметности
свих сликарских амбиција, песничких хтења
естетике свих епоха лепше прошлости

да заблиста као никада пре ни након
те две звезде сва лепота свег постојања
у којима израз нађе сâм божји закон
савршенство од ког сва су остала мања.

Не бавим се, кудиш, никад очима твојим!
пребацујеш да им неће остати трага
када време ово, које зовемо својим
неумитно једног дана оде доврага!

па чак и од песме ове ти зебеш страхом
да истина у њој није пустила корен
да стихови сви су њени писани дахом
што плућима музиним је надахнут, створен

и да очи које кроз њу гледају снено
нису очи твоје, већ им копије бледе
и да трајање им вечно и безвремено
жиг не носе који мени нит срцем преде

неизвесношћу и сумњом тело ти стрепи
да песме су ове крила картон и смола
и да време убрзо ће да их одлепи
Икаровим падом разочарања, бола

и засузе – видно, ил' у потаји чешће
тугу своју истачу да усахне крадом
ал знај: мука њихова на савест ми сешће
да сув компост среће им својим сквасим јадом

да дужице им се попут две орхидеје
расцветају свежом надом новог почетка
кад хладно почивалиште опет им згреје
пожар срца мога – њина златна крлетка

па кад фришком зором грану из своје ноћи
а над светом мојим дан ће сунчан да сване
с обновљеном снагом ја ћу к свом циљу поћи
са свим благословима што кроз њих ме хране.

Не бавим се – збиља – никад очима твојим?
Одом нисам никаквом овековечио
хронику им укрштања с очима мојим
исреплетен поглед њихов, буран и чио?

кô да није сваки трептај, жмурење свако
што између њих лепрша, скакуће, врца
нераскидивога клупка сплетено јако
само ткиво — месо, крв — спојених нам срца

кô да кад буђењем сваким прогледам с јутра
свет пред мене не ступи кроза очи твоје
као јуче, тако ће да буде и сутра
сваког дана док се моји капци не споје

та, сваки стих написан руком мојом вапи
за погледом очију ти, потврдом њином
да мамузом похвале му ободеш сапи
опијеш га, маринираш кô ретким вином

да! стих сваки написан руком мојом живи
само ако у твојој оку зачет је, рођен
и, да! као и твојој оку, свет му се дивни
материнском ако његовом је скрби вођен

песме моје, све до једне, твоје су очи
у њих пиље, до последње све очаране
и у амбис свака је преспремна да скочи
наслути ли да су њоме разочаране

јер оне су једино мерило, еталон
куцавица жила која кроз све њих бриди
што поносом надима их, шири кô балон
сваку ону којој успе да им се свиди.

Не бавим се, грдан, никад очима твојим!
никада им не посветих спев ил бар сонет!
док ја око њих се кô рој мољаца ројим
канделабара тих жишком привучен, понет

и понет се тако к небу дижем све више
да сопствене најзад оним небеским сменим
у којима сав земаљски терет се збрише
да опростом твојим најзад се опленим

тад очима бестелесним, не овим мојим
гледаћу на прошлост своју и све док трајем
сузама ћу оностраним, тежим но твојим
до вечности настојати грех да окајем

и очима ћу се твојим довек да бавим
и разочарањем које поглед им мрачи
неспособан икад – икад! – тачку да ставим
на презира гнев који ће из њих да зрачи

да! проклето око моје телесно, плачи!
плач безвредан никада ти нек не пресуши
јер ниједна суза твоја ништа не значи
кô ни јецај који грло стеже ми, гуши

није ово песма ваша, до гроба црне
иструлеле, дао бог вам, у земљу што пре
сјај вам варљив нека што пре замре, утрне
да њен поглед до вас никад више не допре

да прогледаш из почетка, љубави једна
исто као што си некад гледала у ме
у нека два друга ока, њих више вредна
у некога ко дар њихов штовати уме.

А ја бавићу се увек очима твојим
са безбедне раздаљине непостојања
јер за тебе више нећу ни да постојим
сем понекад, можда, као сан пред свитања

одакле ћу са радошћу и тугом трајном
освит нови да посматрам двају драгуља
када звездом новом блесну, сјајном, бескрајном
и кад срећа нека нова из њих покуља

бавићу се, бавити се очима твојим
док у вечности се опет не споје с мојим
истим оним безвременим погледом којим
спојише се у прошлости, у којој стојим

као обећање неког лепшег живота
бездушно изневерено, с правом се бојим
глупошћу непромишљеном јаднога скота
ког олако прозвала си супругом својим

бавићу се — знам: без права — очима твојим
јер за мене застрте су визуре друге
па ћу и хладноћом њином жив да се појим
и њиховом мржњом пуним свој зденац туге

знајући да оно што ће у мртво душје
моје напослетку колац глогов да сјури
биће стопут заслужено им равнодушје
и тад – тад ће живот да из мене исцури

ал' и мртав – са тим, мила, начисто буди
кад наочиглед се, најзад, свих упокојим
мисô ће ми, мртвом, истом стазом да блуди:
бавићу се само њима – очима твојим.

